

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 22 stycznia 2025 r.

Pozycja 31

POSTANOWIENIE

z dnia 15 października 2024 r.

Sygn. akt Ts 87/22

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Bogdan Świączkowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej A.B., M.B. i M.B. o zbadanie zgodności:

art. 9 ust. 2c ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym z:

- 1) art. 21 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przez pozbawienie ochrony dziedziczonego prawa majątkowego;
- 2) art. 21 ust. 2 Konstytucji przez wyłączenie z prawa majątkowego bez odszkodowania;
- 3) art. 31 ust. 3 Konstytucji przez naruszenie zasady proporcjonalności,

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 19 kwietnia 2022 r. (data nadania) A.B, M.B. i M.B. (dalej: skarżący) – reprezentowani przez pełnomocnika z wyboru – wystąpili z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia na tle następującego stanu faktycznego.

Postanowieniem z 20 grudnia 1999 r. (sygn. akt [...]) Sąd Rejonowy w K. zaopatrzył w klauzulę wykonalności akt notarialny z 4 października 1999 r. (rep. [...]) potwierdzający wiarytelność należną P. i A.B. Dało to podstawę do ustanowienia hipoteki przymusowej na nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w K. prowadzi księgę wieczystą ([...]). Użytkownikiem wieczystym tej nieruchomości była [...] sp. z o.o. z siedzibą w R.

31 grudnia 2015 r. upłynął termin złożenia wniosku o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego przez spółki prawa handlowego. Majątek przedsiębiorstw, które nie dopełniły tego obowiązku, w tym [...] sp. z o.o., został więc 1 stycznia 2016 r. nabyty nieodpłatnie przez Skarb Państwa.

Notarialnym aktem poświadczenia dziedziczenia z 31 maja 2019 r. spadek po zmarłym 24 kwietnia 2019 r. P.B. nabyli: A.B., M.B. i M.B.

Decyzją Starosty K. z 16 lipca 2019 r. (nr [...]) stwierdzono nieodpłatne nabycie wskazanej powyżej nieruchomości przez Skarb Państwa z dniem 1 stycznia 2016 r. Następnie

Starosta złożył do Sądu Rejonowego w K. wniosek o wykreślenie hipoteki przymusowej ustanowionej na rzecz P. i A.B. Skarżący, jako strona postępowania, złożyli skargę na czynności referendarza sądowego, oddaloną postanowieniem Sądu Rejonowego w K. z 30 lipca 2021 r. (sygn. akt [...]). Apelacja na powyższe orzeczenie została oddalona postanowieniem Sądu Okręgowego w K. z 31 grudnia 2021 r. (sygn. akt [...]). Doręczono je wraz z uzasadnieniem 17 stycznia 2022 r.

2. Zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 23 czerwca 2022 r. skarżący zostali wezwani do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez: 1) doręczenie podpisanej skargi konstytucyjnej (wraz z czterema kopiami); 2) podanie adresów skarżących (wraz z czterema kopiami); 3) doręczenie odpisów lub kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem (wraz z czterema kopiami): a) pełnomocnictwa szczególnego uprawniającego do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej oraz reprezentowania skarżących przed Trybunałem Konstytucyjnym w odniesieniu do sprawy, w związku z którą złożona została skarga konstytucyjna, b) ostatecznego orzeczenia, w związku z którym została wniesiona skarga konstytucyjna, tj. postanowienia Sądu Okręgowego w K. z 31 grudnia 2021 r. (sygn. akt [...]), c) postanowienia Sądu Rejonowego w K. z 30 lipca 2021 r. (sygn. akt [...]), d) decyzji Starosty K. z 16 lipca 2019 r. (znak [...]), e) załączników nr 4 i 5 wymienionych w skardze konstytucyjnej; 4) udokumentowanie daty doręczenia skarżącym orzeczenia wskazanego w skardze konstytucyjnej jako ostateczne (doręczenie np. poświadczonej za zgodność z oryginałem koperty wraz z monitoringiem przesyłki Poczty Polskiej, w której doręczone zostało to orzeczenie lub poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii zwrotnego potwierdzenia odbioru tej przesyłki) wraz z czterema kopiami; 5) poinformowanie, czy od wskazanego w skardze konstytucyjnej ostatecznego orzeczenia został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia (wraz z czterema kopiami).

W pismach z 22 lipca i 26 sierpnia 2022 r. (daty nadania) odniesiono się do powyższego zarządzenia Prezesa TK.

3. Sędzia Trybunału Konstytucyjnego zarządzeniami z: 9 maja oraz 13 grudnia 2023 r. (doręczonymi odpowiednio: 16 maja 2023 r. oraz 4 stycznia 2024 r.) wezwał skarżących do usunięcia braków formalnych skargi przez: 1) określenie, która konstytucyjna wolność lub prawo skarżących, wynikająca z art. 21 ust. 1 oraz art. 21 ust. 2 Konstytucji i w jaki sposób zostały naruszone; 2) uzasadnienie zarzutów niezgodności kwestionowanego przepisu ustawy: a) ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem, zgodnie z punktem 1 niniejszego zarządzenia, b) z wolnościami lub prawami wynikającymi z art. 64 ust. 1 Konstytucji, wskazanymi w skardze konstytucyjnej – z powołaniem argumentów lub dowodów na ich poparcie; 3) doręczenie: a) odpisu lub kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem (wraz z czterema kopiami) sporządzonego 31 maja 2015 r. aktu poświadczenia dziedziczenia przez skarżących majątku po zmarłym P.B., b) pełnomocnictw szczególnych (wraz z czterema kopiami) wystawionych nie później niż w dniu wniesienia skargi konstytucyjnej, c) pięć odpisów skargi konstytucyjnej wraz z załącznikami.

Pismami z 23 maja 2023 r. i 10 stycznia 2024 r. (data nadania) skarżący usunęli wskazane braki.

4. Zdaniem skarżących niekonstytucyjne jest pozbawienie ich prawa do odzyskania wiarytelnosci zabezpieczonej hipoteką przymusową na majątku osoby prawnej, która z mocy ustawy utraciła byt prawny i której majątek przeszedł na własność Skarbu Państwa.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymogom.

2. W ocenie Trybunału skarga konstytucyjna spełnia przesłanki przekazania jej do merytorycznego rozpoznania, ponieważ:

a) została sporządzona przez pełnomocnika, który przedłożył pełnomocnictwo szczególne do reprezentowania skarżących w postępowaniu przed Trybunałem (art. 44 ust. 1 u.o.t.p.TK),

b) skarżący wyczerpali przysługującą im drogę prawną, gdyż apelacja na postanowienie Sądu Rejonowego w K. z 30 lipca 2021 r. (sygn. akt [...]) została oddalona postanowieniem Sądu Okręgowego w K. z 31 grudnia 2021 r. (sygn. akt [...]). Doręczono je wraz z uzasadnieniem 17 stycznia 2022 r. Orzeczenie to zostało wskazane jako ostateczne i nie przysługuje od niego żaden zwyczajny środek zaskarżenia,

c) dochowany został trzymiesięczny termin wniesienia skargi, zastrzeżony w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, gdyż powyższe orzeczenie wraz z uzasadnieniem zostało doręczone skarżącym 17 stycznia 2022 r., natomiast skargę nadano do Trybunału 19 kwietnia 2022 r. (17 i 18 kwietnia były dniami ustawowo wolnymi od pracy),

d) określony został przedmiot kontroli (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK),

e) wskazano, które konstytucyjne wolności i prawa oraz w jaki sposób – zdaniem skarżących – zostały naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK); przedstawiono także uzasadnienie sformułowanych w skardze zarzutów (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK).

3. W ocenie Trybunału analizowana skarga konstytucyjna nie jest obarczona nieusuwalnymi brakami formalnymi, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK, a sformułowane w niej zarzuty nie są oczywiście bezzasadne w rozumieniu art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK.